

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Životní prostředí zvíře a nejvýznamnější interakce mezi zvířím a prostředím

Jiří Kamler

Dnešní krajina nabízí zcela nové a měnící se podmínky

Možnost zlepšení podmínek (potrava na polích), ale velké riziko zhoršení

Každý druh má jiné nároky a jinou přizpůsobivost - dáno komplexem vlastností, rozhoduje ta limitující.

Velcí býložravci se obecně dokázali přizpůsobit - zvyšování početnosti a negativní dopady na ekosystémy a hospodaření

Lov zvěře má nezastupitelné místo v regulaci jejich populací

Myslivecké hospodaření - nedokázalo udržet zvěř v NS, dlouhodobý rozpor mezi uváděnými počty a skutečností

Celkový dopad zvěře na les je dán mnoha faktory, početnost jedním z nich.

Důraz na ochranu biodiverzity povede k hodnocení úrovně hospodaření se zvěří dle dopadů

Péče o úživnost honitby - najít slabá místa a období

Únosné stavy zvěře = maximální stavy, za kterých nedochází k překročení hranic kritérií únosnosti prostředí

Únosné stavy mohou být definovány jak početností zvěře, tak jejími dopady

Plánování, které vychází jen ze sčítání selhává vlivem nechuti, neznalosti i objektivní obtížnosti zvěř nasčítat

Kombinací početnosti a stavu vegetace lze dosáhnout mnohem přesnější regulace

Pozornost je třeba věnovat i ekologickým dopadům zvěře

Únosný stav z hlediska vegetace je zpravidla mnohem vyšší, jak naše NS – není ohroženo myslivecké hospodaření

Rozhodující škody vznikají potravním chováním zvěře.

Celková potravní nabídka honiteb mnohonásobně převyšuje potřeby zvěře

Kritický nedostatek potravy v krátkých obdobích nouze a u potravně atraktivních druhů

Teoretická kapacita prostředí = veškeré potravní zdroje

Reálná kapacita = množství dostupné biomasy, která je atraktivnější než druhy, jež jsou předmětem zájmů.

Zvýšení kapacity prostředí lze dosáhnout zvýšením množství

Ekonomická únosnost stavů zvěře

Obecně lze únosnost definovat procentem výdajů souvisejících s existencí zvěře ze zisku dosahovaného na dané ploše.

Vliv zvěře na hospodaření v lese a na polích je nejvýznamnější a široce použitelný a značně odpovídá i jiným kritériím.

Stanovení jednoznačných obecných kritérií je ale velmi obtížné.

Vždy je nutný celkový pohled na působení zvěře na dané lokalitě a potřebná dávka zdravého rozumu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kritéria únosného stavu:

míra poškození cílových dřevin v kulturách okusem (1-10%)

ohryz a loupání (0-5%)

odrůstání přirozené obnovy (zpomalování o 2-4 roky u cílových dřevin a 3-6 let u necílových atraktivních dřevin)

náklady na ochranu proti okusu

odrůstání atraktivních dřevin bez oplocení 10-60% z výsadeb se zpožděním 2-6 let a zastoupení v přirozené obnově dle cílů hospodaření

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ekologická únosnost

Zvěř má výrazný vliv i na ekologickou stabilitu prostředí a jeho biodiverzitu.

Zvěř ovlivňuje nejen vegetaci, ale zprostředkovaně i faunu.

Stanovení ekologické únosnosti je ještě složitější, jak ekonomické.

Základním kritériem je zachování biodiverzity prostředí - přežití všech druhů.

Přirozené stavy v původních prostředích nemají pro dnešní honitby žádný smysl - prostředí je změněné.

Faktory ovlivňující únosnost

1. Početnost zvěře
2. Její potravní specializace
3. Kvalita a kvantita potravní nabídky
4. Dostupnost potravy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

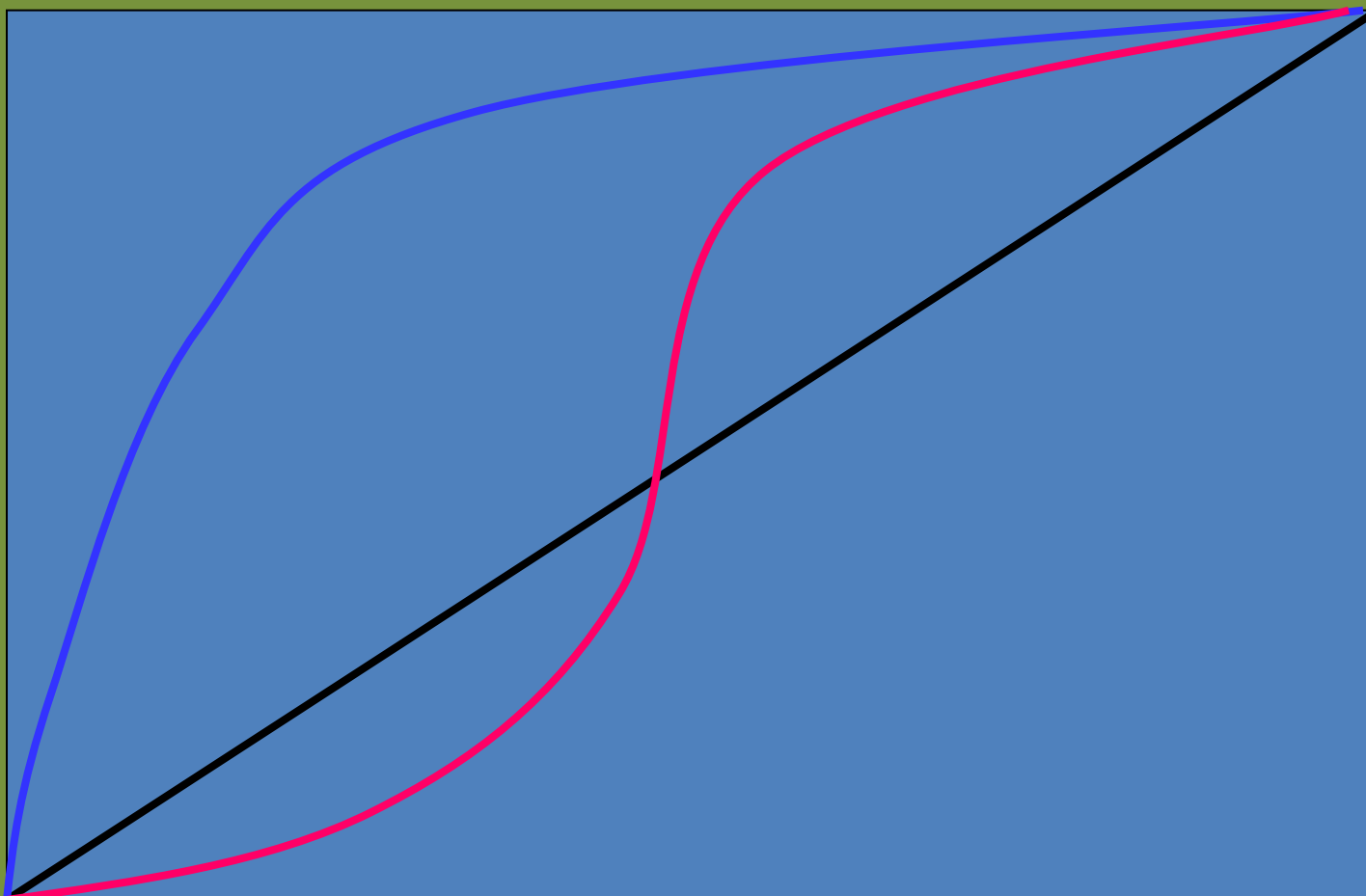

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vztah početnosti zvěře a míry využití vegetace

Okus

ESF

sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Početnost zvěře

Problémy s dopady zvěře na lesní prostředí se vyskytovaly u početností nad 40 jedinců

Při početnosti na 150 jedinců byly časté

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

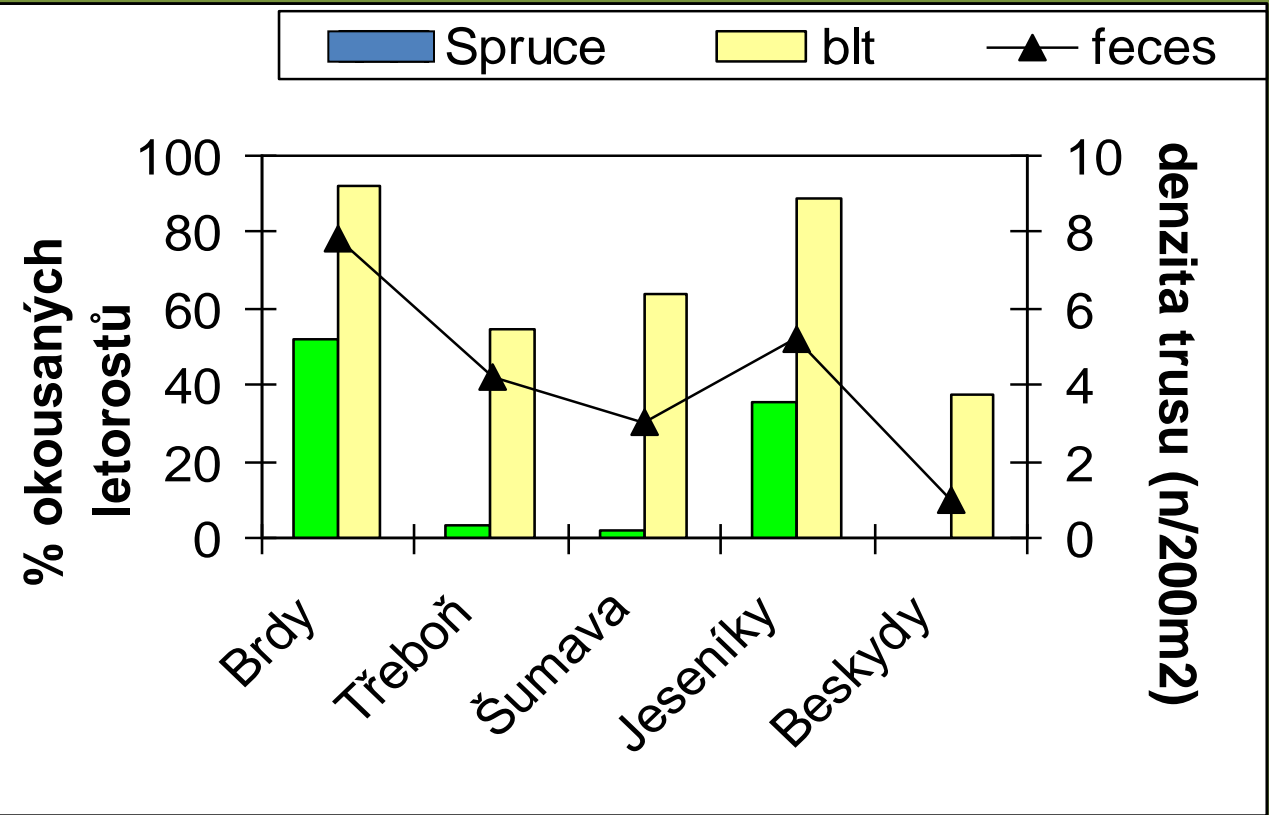
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

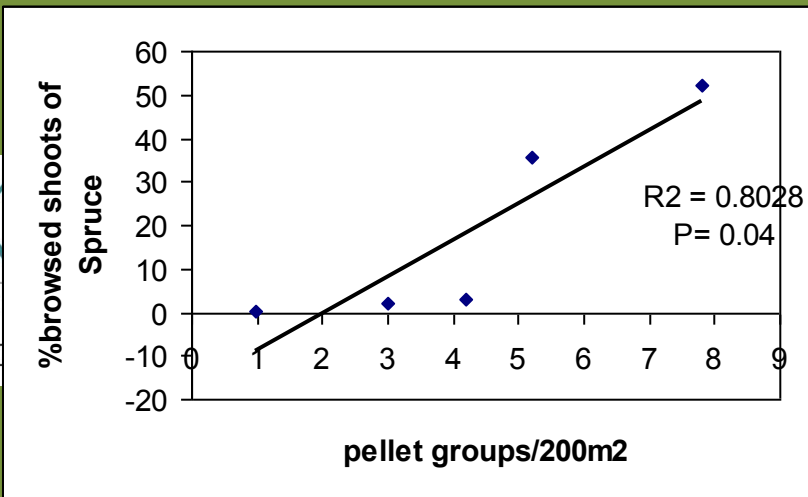
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vztah mezi stavy zvěře a okusem

Vysoká početnost nemusí znamenat vysoké škody

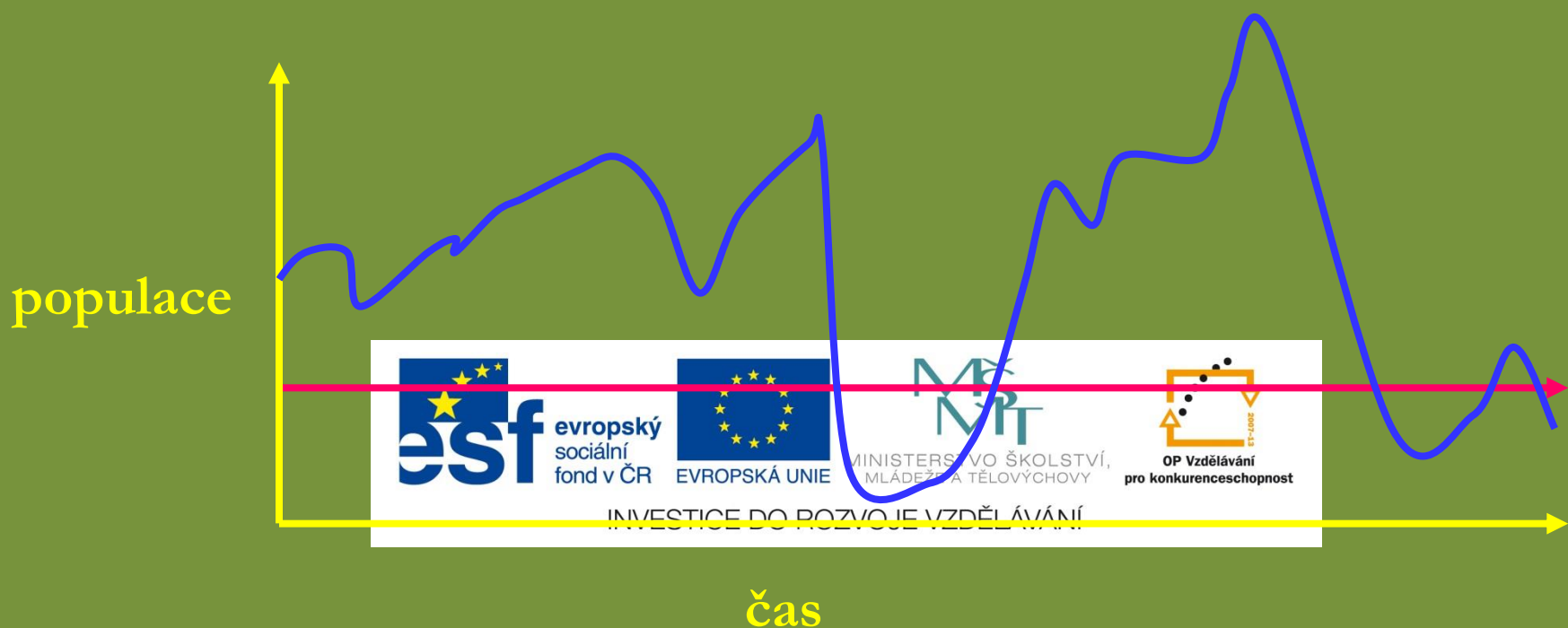

Kolísání početnosti zvěře

Přírodní prostředí - kolísání početnosti je jedním z mechanismů pro přežití i silně okusovaných druhů.

Kulturní krajina - kolísání početnosti zvěře je omezeno přikrmováním aj.

Početnost zvěře v průběhu 100 let

Kolísání početnosti zvěře

Přírodní prostředí - kolísání početnosti je jedním z mechanismů pro přežití i silně okusovaných druhů.

Kulturní krajina -
kolísání
početnosti zvěře
je omezeno
přikrmováním aj.

Dlouhodobě
okusované
buky.

Shrnutí

- Hodnocení stavu vegetace by mělo být nedílnou součástí při rozhodování o výši odstřelu
- Míru poškození dřevin lze snižovat i jinak než redukcí početnosti zvěře
- Při managementu lesa je nutný kompromis mezi ochranou porostů a stavy zvěře
- Místy není reálné snížit početnost herbivorů na míru, která zajistí úspěšnou regeneraci listnáčů bez vysokých nákladů
- Vysokou kapacitu prostředí zajistí jen spolupráce s myslivci, lesníky a zemědělci

